

ZELFWERKZAAMHEID NIET VOLDOENDE VOOR TE BEHEREN OMGEVING

De omvang van zelfwerkzaamheid van bewoners voor het verbeteren van de woonomgeving is gering in verhouding met de totale inspanningen die nodig zijn om de woonomgeving te beheren. Dit blijkt uit een enquête van het Onderzoeksinstituut voor Technische Bestuurskunde (OTB) van de TU Delft onder gemeenten die ervaring hebben met zelfwerkzaamheidsprojecten in de woonomgeving. Het gaat om ruim de helft van het aantal gemeenten in Nederland. Daarvan is 75 procent er wel tevreden over, maar weinig gemeenten zijn echt enthousiast. Bewoners steken vaak zelf de handen uit de mouwen als de overheid al of niet door bezuinigingen niets doet. De zelfwerkzaamheidsprojecten hebben voornamelijk betrekking op speel- en groenvoorzieningen. Het bevorderen van dergelijke projecten wordt door gemeenten overigens niet gehanteerd als bezuinigingsmaatregel, omdat 80 procent van de kosten door de gemeenten wordt betaald. 'Wel kan hier worden gesproken van veel meer kwaliteit in de woonomgeving voor iets meer geld', aldus het OTB.

Inlichtingen: OTB, postbus 5048, 2600 GA Delft, telefoon 015-783756.

TERMINOLOGIE VOOR AFBOW ALS NORM

Afglitten, 'messen' en 'in het ruw zetten' zijn uitdrukkingen binnen de afbouw-sector die volgens het Bedrijfschap Stukadoors-, Terrazzo- en Steengaas-stellersbedrijf Afbouwbedrijf maar niet meer moeten worden

gebruikt. Ze zijn niet voor iedereen duidelijk en kunnen daarom verwarring zaaien tijdens het bouwproces. In de afbouwsector is volgens het bedrijfschap door een sterke traditie een speciaal woordgebruik ontstaan. Woorden en uitdrukkingen kunnen verschillend worden uitgelegd, waardoor onduidelijkheid ontstaat. Ook de geografische herkomst van sommige termen kan de oorzaak zijn van onbegrip. Het

VRIENDJESPOLITIEK IN CORPORATIEBESTUREN BESTAAT NOG STEEDS

Corporaties hebben een ideëel doel. Zij bouwen en beheren woningen voor huurders met de laagste inkomens. Daarvoor krijgen zij overheidssubsidie. Om het volkshuisvestingsdoel veilig te stellen zijn er statuten en berust het hoogste gezag bij een bestuur. De kwaliteit van dat bestuur is daarom een belangrijke factor. Naar de kwaliteit van die bestuurders en hun taakopvatting hebben Karen Wuertz en Ton van der Pennen van het onderzoekscentrum van de Rijksuniversiteit Leiden een onderzoek uitgevoerd. Dit gebeurde in opdracht van het NCIV. Hun verslag kreeg de sprekende titel 'Van regent tot manager'.

Die titel suggereert een verandering in het besturen van corporaties. Inderdaad hebben veel corporaties in het verleden regenten gekend. Er was en is ook sprake van coöptatie. Een net woord voor vriendjespolitiek, waarbij een bestuur zich bij de opvolging juist niet laat leiden door kennis en kunde van de kandidaten. Die coöptatie werkt nog steeds. Het is een puur menselijke eigenschap: men heeft nu eenmaal meer vertrouwen in bekenden dan in vreemden. De kwaliteit van het

bedrijfschap heeft daarom het woordgebruik binnen de afbouwsector geïnventariseerd en officieel vastgelegd in een terminologielijst. Deze lijst geeft de enig juiste interpretatie van een woord of uitdrukking in de afbouwsector en zal als norm in de bedrijfstak worden gehanteerd. De lijst kan gratis worden aangevraagd bij het Bedrijfschap STS, postbus 11752, 2502 AT Den Haag. Tel. 070-606910.

management van corporaties is van groot belang. Het bestuur maakt deel uit van dat management en zal minimaal de richting voor een goede bedrijfsvoering moeten aangeven. In deze tijd van grote veranderingen behoort een corporatie daar rekening mee te houden. Een bestuur mag door een conservatieve houding nooit belemmerend optreden.

Het interessante van de studie is dat de onderzoekers vaststellen dat de besturen van de onderzochte NCIV-corporaties een conservatief karakter dragen: 'Zij getuigen niet vaak van een vooruitstrevende visie. Zij tonen weliswaar een zekere mate van veranderingsgezindheid, maar opvattingen worden niet altijd omgezet in daden zolang de situatie nog niet echt als knellend wordt ervaren en er geen directe aanleiding is tot een andere opstelling'.

De vraag is interessant hoe dat eigenlijk komt. Vergrijzing wordt vaak als oorzaak aangeduid en de resultaten van de studie wijzen ook in die richting. Tweederde van de bestuurders is ouder dan 45 jaar. Bijna de helft (44 procent) is de 55 gepasseerd.

Leeftijden lager dan dertig ko-

men niet voor. De onderzoekers menen dat vooral de lange zittingsduur van besturen de reden is van het gemis aan veranderingsbereidheid. Een andere reden is dat alle ondervraagden veel waarde hechten aan het collegiaal bestuur. Met andere woorden, besturen streven naar consensus. Andersdenkenden worden als dwarsliggers ervaren en vaak buitengesloten.

Dit streven naar consensus is ook de basis om bij bestuurswisselingen nieuwe bestuurders te selecteren. De basis voor coöptatie. Daartegen is een aantal bezwaren te opperen. Het bevordert een dienstverlening gericht op een beperkte achterban. Een achterban die bepaald wordt door politieke of sociale voorkeur. Dat is in tegenspraak met de algemene doelstelling van een corporatie. Coöptatie versmalt het maatschappelijk draagvlak. Corporaties hebben een publieke taak en dienen een zo breed mogelijke basis te hebben om een maximale invloed te kunnen uitoefenen. Coöptatie is tenslotte een zwakke basis voor de legitimiteit van het bestuurlijk gezag. In het licht van de toegenomen mondigheid en kritische houding ten opzichte van gezagsdragers is dat een zorgelijke ontwikkeling.

De respondenten van Wuertz en Van der Pennen zijn het met deze bezwaren niet eens. Dat is ook te begrijpen. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat op een enkele uitzondering na zij allen zijn benoemd door coöptatie.

Een streven om meer vertegenwoordigers van bewoners in de besturen op te nemen en de zittingsduur van de bestuurders te beperken zou in het licht van de resultaten van deze studie voor de hand liggen.

Van regent tot manager. Een beeld van corporatiebestuurders in de jaren tachtig. Karen Wuertz en Ton van der Pennen. Uitgave: NCIV te De Bilt. 1987. Prijs: 15 gulden. AD